

N:o 54.

Af Herr **W. von Rehausen**: *Angående beviljande af statsbidrag för ny tomtreglering i Hudiksvall i följd af den staden sednast öfvergångna brand.*

Uti underdånig ansökning hafva stadsfullmäktige i Hudiksvall hos Kongl. Maj:t anhållit, att nådig proposition måtte till Riksdagen aflåtas om lån och anslag af statsmedel till hjälp för ordnandet efter ny regleringsplan af den stadsdel, som ödelades af en härjande eldsvåda den 7:de sistlidne Augusti. Men då alla de arbeten, som voro nödvändiga för en noggrannare beräkning af de kostnader, hvilka oundgängligen voro förenade med ordnandet af berörde stadsdel, erfordrade en betydlig tid, oaktadt staden för sådant ändamål anlidade extra ingenjörbiträde, så kunde sagda underdåniga ansökning icke till Kongl. Maj:t ingifvas förr, än i slutet af sistförflutne December månad. Under förutsättning att denna för Hudiksvalls stad så viktiga angelägenhet är under beredning och framdeles af Kongl. Maj:t för Riksdagen framläggas, har jag emellertid, såsom representant för staden, icke bort underlåta att hos Riksdagen vördsamt anhålla om benäget understöd och hjälp i stadens bekymmersamma förlägenhet i följd af denna eldsolycka.

Vid ofta berörde olyckstillfälle ödelades 35 tätt bebyggda tomter, hvarförutom å 14 andra tomter befintliga magasin och mindre byggnader nedbrändes. Om nu denna ödelagda stadsdel skolat åter uppbyggas på de gamla i allmänhet små tomterna, med dess smala gator oförändrade, utan esplanader och större öppna platser, eller efter en plan, som staden med egna inskränkta tillgångar kunnat mäka

genomföra, så skulle ock kostnaderna naturligen blifvit jemförelsevis mindre betydliga; men då, i sundhetens och det allmänna välbefinnandets intresse samt till förekommande af de stora vådorna för eldsolycka i en tätt bebyggd stad, Kongl. Maj:ts nådiga byggnadsstadga för rikets städer bestämmer ej allenast helt annan bredd för gator, än den, som i denna stadsdel förut fans, utan ock öppna platser och esplanader med planteringar för befordrande af sundhet, trefnad och skydd, samt den af Kongl. Maj:ts fastställda regleringsplan för staden måste följas, så förökas kostnaden för stadsdelens ordnande och bebyggande i hög grad. Ännu mera måste detta ega rum när, såsom här är fallet, gator och esplanader efter berörde regleringsplan icke gå i samma riktning, som de gamla gatorna, utan öfverallt korsas dessa, hvarmedelst inga andra delar af de gamla gatorna kunna till samma ändamål användas, än de små stycken, som afskäras vid de nya gatornas öfvergångar. En gifven följd häraf har blifvit, att en högst betydlig areal af tomter måst inlösas för anläggning af gator, torg och esplanader, utom det att flere byggnader, som nu hafva sin plats der de nya gatorna skola framgå, måste lösas och inköpas.

Ofvannämde stadsdel är lågt och sankt belägen och något efter nya förhållanden lämpadt och tillfyllestgörande vattenaflopp har der icke funnits. En ganska kostsam dränering måste således företagas, så mycket mera, som sådant är i författningarne föreskrifvet; och i följd af gatornas förändrade riktning är en ny bro alldeles nödvändig öfver den kanal, som skiljer denna del från den öfriga staden.

En följd af den nya regleringsplanen är ock, att den söder ifrån till staden ledande landsväg bör, i sammanhang med stadsdelens ordnande och bebyggande förändras och omläggas, hvilket också, genom så väl arbete, som inlösen af jord, leder till förhöjning i de för öfrigt betungande kostnaderna.

Enligt af anstald ingenjör uppgjord och af stadens Drätselkammare kontrollerad beräkning, som härhos bifogas, skulle samtliga de, för den nedbrända stadsdelens ordnande, nödvändigaste kostnaderna uppgå till 141,250 kronor. Utom dessa gemensamma, för ett mindre samhälle stora kostnader, måste man ock taga i betraktande, att tomterna efter nya regleringsplanen blifva mycket större än förut, samt förty dyrare att inlösa och planera, samt att byggnadsstadgans föreskrifter i betydlig grad fördyra de nya byggnadernas uppförande. Häraf framgår tydligen att kostnaderna för de genom branden husville och redan hårdt pröfvade invånarne blifva särdeles stora och för de mindre bemedlade omöjliga att bära; ty om man ock icke skäligen kan säga att flertalet af de brandskadade tillhöra den obemedlade klassen, så fin-

nas dock flere af denna kategori som, vare sig af oförstånd eller uraktlåtenhet, dels alldeles icke och dels alltför lågt hade sin egendom försäkrad, samt måhända för framtiden blifvit beröfvade möjligheten till egen bergning.

Att genom debitering betäcka det erforderliga beloppet skulle för stadens invånare blifva alltför betungande. Utom det att staden jemte för åtskilliga ändamål upptagna äldre lån å tillhopa 254,500 kronor, nödgats under förra årets början med Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd ånyo upplåna 250,000 kronor för byggnad af stadshus, hamnens upphjelpande och andre nödige arbeten och förbättringar, hvarå ränta och amortering tynga på stadens budget, har den allmänna affärsförlägenheten icke kunnat annat än låta sig kämbart förnimmas äfven inom berörda samhälle, i det att förvärfskällorna så väl för handel och industri, som för arbetaren i hög grad utsinat.

Väl vetande att äfven statens finansiela ställning icke är gynsam, vågar jag dock, med tanken på det bistånd som andra städer under liknande förhållande rönt och på det verkliga behof, som förestafvat stadsfullmäktiges till Kongl. Maj:t ingifna underdåniga ansökning, vördsamt anhålla:

att Riksdagen ville behjerta Hudiksvalls stads bekymmersamma belägenhet, samt *bevilja staden ett låneunderstöd af 80,000 kronor och anslag af 40,000 kronor* — eller de belopp, som stadsfullmäktige hos Kongl. Maj:t begärt — *för ofvaberörda kostnadens bestridande.*

Stockholm den 24 Januari 1879.

W. v. Rehausen.

Afskrift.

Bilaga.

Aproximativ beräkning af kostnaderna för anläggning af gator och deraf föranledda expropriationer samt vattenaflopp i den nedbrunna delen af staden, äfvensom för omläggning af södra infartsvägen, upprättad på grund af stadsfullmäktiges beslut.

De nya gatorna, torg m. m. upptaga, utom den areal, af gamla gator och annan staden tillhörig mark, som faller inom dessa, en yttvidd af 280,000 kvadratfot, som måste inlösas af enskilde tomtägare

efter pris af 25 öre foten	kronor	70,000: —
Planering, utfyllning och makademisering af		
de samma till en längd af 6,000 fot à 4 kronor	„	24,000: —
Expropriation af byggnader	„	17,000: —
Vattenaflopp (dränering) beräknad att sträckas något längre än den afbrunna delen	„	9,000: —
En ny bro öfver sundskanalen	„	2,000: —
I och för omläggning af södra landsvägen måste jord och byggnader inlösas till ett värde af	kr.	10,500.
Arbetskostnad med erforderliga trummor samt dikning och grusning „	8,750.	„ 19,250: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>141,250: —</u>

Hudiksvall den 11 December 1878.

Å Drätselkammarens vägnar

P. Ahrbom.

A. Sigell.

Afskriftens likhet med originalet intygar

Leopold Roos.

Förestående Drätselkammarens kostnadsförslag, slutande med en summa af 141,250 kronor, godkändes af stadsfullmäktige i Hudiksvall vid sammanträde å rådhuset den 19 December 1878.

In fidem

Leopold Roos.

Stadsfullmäktiges sekreterare.